

Tjóðskapur, loysing og ungdomur

Tey flestu ungu koma fyrr ella seinni í roring við politikk á ymskan hátt, eitt nú við, at tey hoyra tey eldru práta ella tjaka um teir ymsku politisku spurningarnar í eru frammi ella hava verið, ella tey hoyra útvarpið bera ymskt politiskt fram, og so tá ið tey hava fingið áhuga fyri politikki, so royna tey at lesa bløðini, fyri har at royna at skapa sær eitt yvirblik um teir mongu meiningarnar; men sjáldan fara tey í holt við hetta fyrr enn tey eru hálvvaksin, so tað sáðri, tey vita um politikk áðrenn hesa tíð, kemur í flestum fornum inn ígjøgnum oyra.

Eitt tað fyrsta, óivað tað fyrsta, ið tey fáa skil á, tá ið politiska okkum, er: at í Føroyum leikar eitt hart stríð á, um vit skulu slita frá Danmark ella ikki, og hvussu titið ein nú veit um hvat teir ymsu flokkarnir ætlað, so veit hann ella hon altíð, at summir flokkar hava á síni stevnuáskrá loysing og aðrir ikki.

Ungdomurin hevur altíð verið bergtíkin av orðinum loysing, og sjáldan verður annað tjak millum hann enn um, at vit skulu vera leysir ella ikki.

Hetta er ikki nakað nýtt fyrbrigði hjá ungdominum, men soleiðis hevur tað verið í öldur.

Her heima hjá okkum hava landsins kosnu menn sitið í langar tíðir og tjaka um loysing ella ikki — ja, hugsji tykkum, teir hava leikað í sum óðir tarvar um vit skulu vera saman við Danmark ella ikki, meðan týðningarmikil mál ið skuldu verið landinum at gagni, eru komin í aðru rekkju. Er tað ikki mannminkandi fyri hesar sokallaðu loysingarflokkar, sum stóru partar av Føroya fólki hevur valt, heldur vilja rópa upp um loysing, enn at berjast fyri útbúgvningi av landinum.

Vildu hesir menn nú loysing, hvi koma teir so ikki við einum fullfordum uppskoti um hvussu teir ætlað at landið skal skipast aftaná at leyst er, og hvar teir pengarnir skulu koma frá, ið nú koma frá Danmark. Føroyingar fara ikki til skips við ongum reiðskap.

Hitt sokallaða sjálfstýrislandsstýrið fann saman eina og aleina av tí, at flokkarnir høvdu eitt ella annað slag av loysing á stevnuáskránni — ja, tað skert ikki burtur, at orðið loysing skapti landsstýrið, og eitt hvørt fólk vantaði, at nú fór okkurt at spyrjast burtur úr loysingini, men hesir flokkar fingi ikki framt eitt tað einasta sáðri av loysing — orsakað, eitt kláraðu teir, jólaheilsurnar komu á føroyskar hendur — eitt megnartak á loysingarløiðni? nei, Føroya fólk hevur samligla fingið eyguni upp fyri hesum tóma loysingartosi, og ungdomurin letur seg ikki lumpa, eina aðru ferð av tilikum røpum frá hesum sokallaðu loysingarflokki, ið ikki fingi avrikið eitt tað einasta petti á sjálfstýrislønini. Hesir flokkar vita hvussu bergtíkin ungdomurin er av — tjóðskapararvslu og loysing — og teir brúktu kjansin, og gera tað enn — ja, at teir tora, og ungdommunnin trúði hesum monnum, ið rópaðu um loysing, men tey ungu og eldru, ið valdu hesar vælsignaðu loysingarmenn, fingi vátan vott framaná, tí einki varð framt á loysingarløiðni, og blivu sostatt hildnir fyri gjøldur, men, men lat ið tykkum ikki lumpa einaferð afturat.

Har aftur ímóti hevur FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR framt tey loysingarmál, ið eru framt, eitt nú flaggið har fólkaflokkurin atkvøddi ímóti.

Henda skrivan um tjóðskap og loysing, er tí, at ungdomurin og nøgdy eldi fóla so heitt fyri hesum málum og ganga fult uppí tað, tá ið hesin spurningur verður havdur á lofti.

Nú stendur eitt fólkatingsval fyri durum, og fólkaflokkurin — hann hevði logmann undir í sokallaða sjálfstýrislandsstýrinum — stillar upp, hóast teir vilja avtaka fólkatingsessinnar, og menninir á hesum lista biðja sjálfstýrisfólki í Føroyum velja seg á dananng, ja, høvdu teir biðið tey, ið ikki valdu teir seinast, tí tey vóru í klár vøk at fólkaflokkurin als ikki var nakar loysingarflokkur, so tey blivu ikki snýtt til valið, so var tað at fata, men at biðja sjálfstýrisveljarar í Føroyum, um at velja seg, tá

ið teir einaferð hava hildið tey so dyggiliga fyri gjøldur, tað er at verða veljarar so titið sum nú einaferð er møgult — at tit ikki skaumast.

Nei, Føroya veljarar, yngri sum eldri, latið tykkum ikki verða tikin við nevni einaferð afturat við hesum sjálfstýristosi. JAVNAÐARFLOKKURIN hevur loyst tey loysingarmál, ið eru framt her heima. Farið tí á val týsdagin og setið kross fyri javnaðarflokkin ella mann á hesum lista, ið tit halda kemur at tæna landinum best á dananngi.

V.han.

MIÐ OG MÁL JAVNAÐARFLOKKSINS:

HVØR FØROYINGUR SITT EGNA HEIM!
BERT EIN JAVNAÐARSIGUR KANN FØRA OKKUM NÆRRI AT MÁLINUM!

VELJÐ TI JAVNAÐARMENN Á FÓLKATINGIÐ HIN 23. JANUAR!!

Tað er bara at velja Hákun

Hákon Djurhuus segði í valrøðu síni, at illa var stað við arbeiðsloysi og øðrum í Danmark og verri fór at verða við teimum vaksandi rentubyrðum. Hann visti patentloysnina: bara at velja fólkaflokkin

Ja, soleiðis talaði Hákon um alt hitt illa, ið rak í kjalarvørrinum, har javnaðarmenn komu framat: arbeiðsloysi, húsgangur, sosial ótrygd og onnur armóð.

Frá 1951 til 1958 sótu Hákon Djurhuus og fólkafloksmenn við ræðið og seinri frá 1962 til 1966 sat Hákon Djurhuus sum logmaður. Hvussu royndist hesi árin?

Vit taka nokur dømi:

1. Fiskiskipaflothin minkaði fyrru árin við 7000 tons. — 2. tey seinastu árin, meðan H. D. var logmaður minkaði fiskiskipaflothin við 3000 tons.
2. Slukur húsgangur hevur aldri áður verið í Føroyum (Sjövinnubankin, Uvæk, Spermi, Trygd o.s.fr.)
3. Ongandi áður hevur arbeiðsloysi verið so stórt. Uppi 80 pst. av arbeiðsfólkunum gekk arbeiðsleyst, tá ringast var stað.
4. Uppi 1800 mans máttu rýma av landinum at vinna fyri dagligt breyð. — Hetta sama tók seg uppeftur seinri tíðina, Hákon Djurhuus var logmaður.
5. Sosiallógávan lá mest sum á lani og kom stórliga í afturhond. Fólkapensjónsmálið felt.
6. Óll vega- og hávnabygging kom stórliga í afturhond, har hon ikki steðgaði heilt.
7. Einkil varð gjørt við sjúkrahúsbýggingina.
8. Studentaskulamálið lá á lani.
9. Sett vórðu krepuls-sjómær við Føroyar.
10. Einkil gjørt við Grønlandsmálið

orð í munni ella pena, sum eg hvørki havi sagt ella skrivað. Hævið onkur annar havi gjørt hetta so hævið og lagt minni í tað. Eg kenni meg knýttan at Pól Adrian, ikki bert við vinarbondum, men eisini tí, at eg havi met hann sum ein sera reiðuligan mann. Eg dugi ikki at skilja, hvi vit skulu til at undirmeta hvønn annan. Vit eru ósamdir politiskt, satt er tað, men kann ein ikki hava eina aðra politiska áskoðan uttan at verða mettur antin sum dólgru ella devulsettur?

Johan Nielsen.

MIÐ OG MÁL JAVNAÐARFLOKKSINS:

SKAPAN AV EINUM FØROYSKUM FARMASKIPAFLOTA TIL ALLAR TEIR, IÐ NÚ SIGLA ÚTI.

LEIÐIN ER BERT HIN EINA:

— SETIÐ KROSS FYRI JAVNAÐARFLOKKIN VALDAGIN HIN 23. JANUAR!

Sjúkratrygging og dagpeningur

Fríggjadagin hin 12. mei 1967 viðtók fólkatíngið uppskotið frá Kaj Bundvad, sosialministrara um at gera lógina um almenna sjúkratrygging betur.

Vert er at nevna hesar viðbøtur:

1. Stóra hækkan av dagpeningi, bæði hjá lónarbeiðarum og eisini

ini hjá teim, sum frivilliga hava teknað dagpening.

2. Betur viðsurkifti hjá teimum, sum leingi hava verið sjúk, við tað at biðingartíðin (karestíðin) nú verður 3 vikur móti 4 vikur áður.
3. Sjúkrakassin kann nú veita hjálp til fyrirbyrgjandi kanningar, sum t.d. kanning viðvíkjandi livmóðurkreft.
4. Sjúkrakassarnir fáa nú møguleikar til at samnýna útreiðslur í sambandi við sjúku ella deyðs föll, sum fram hava farið undir einari stuttari ferð í útlandum.
5. Biðingartíðin við yvirgongdini frá gjaldandi til nótandi lim verður niðurstøtt frá 6 til 3 mán áðar.
6. Børn, hvørs foreldur eru limir av einum framhaldssjúkrakassa, kunna tá ið tey fylla 16 ár beinavegin gerast limir av hesi sjúkrakassa, sjálvt um teirra figgarligu umstøður ikki er so, sum limaskapurin krevur.

Tað var nógv annað at trivið í hesum viðvíkjandi, men lat okkum bert nevna dagpening. Forsyrgjari: 50 kr. um dagin. Ikki-forsyrgjari: 18 kr. um dagin. 40 kr. um dagin. Ikki forsyrjari undir 18 ár: 20 kr. um dagin.

Hetta er ein av teim nógvu donsku lógnum, sum kunna koma at verða føroyingum almikið at gagni.

STYÐJÍÐ

Valgrunn Føroya Javnaðarflokks. Peningurin kann sendast til postboks 76, Tórshavn.

Niðurgongupolitikkurin steðgaði

Fólkafloksmenn láta so illa at javnaðarmonnum. Tað er bara arbeiðsloysi, húsgangur og armóð í kjalarvørr teirra. Vit kunnu líta aftur um bak og kanna, hvat hendt tá P. M. Dám seinast var logmaður, og hvussu fer fram nú.

Tað er einki at taka seg aftur, at undir logmanstíð P. M. Dams frá 1958 til 1963 fór fram slukur framburður sum ongandi áður í Føroya sögu. Vit skulu her nevna nokur dømi — og vert er at minnast til, at tað landsstýrið tók við aftaná ringastu afturgongutið, vit hava havt.

1. Skipaflothin var endurnýggjaður við umleið 40 nýggjum limbátum, meðan aðrir vóru í gerð ella umtøna.
2. Alt gjørt greitt at flyta fiskimarkið út á 12 mil.
3. Mest sum øll tey gomlu fiskirættindi í Íslandi afturvunnen fyri snøri og snellu.
4. Vunnin rættur at fiska inn at 6 milum við Noreg.
5. 6 nýggjar havnir og víðari veiðu- og vinnurættindi vunnin í Grønlandi.
6. Minstalónin hekkad úr 650 uppi 1000 kr.
7. Prisviðbótin til útróðramenn hekkad frá 2 og 4 oyrum uppi 15 oyru.
8. 10 oyru prisviðbót vunnin útróðramonnum í Grønlandi.
9. Nýggj sosiallógáva við stórliga

hekkadum fólkapensjóns-, avlámipensjóns-, einkipensjóns- og øðrum forsorgargjöldum.

10. Eignsudviklingslógin, sum hevur latið pening til nóg stórvirk, sett í gildi í Føroyum.
11. Lændssjúkrahúsbýgging sett í verk. Ríkissjúkrahúsbýgging sett í verk.
12. Studentaskúli bygdur. Fleiri nútímans skúlar eins og fimleikar- og svimjuhallir bygd ar.
13. Lærarakúli við venjingarskúla greiddur til byggingar.
14. Gongd sett á vega- og havnagerðir.
15. 60 MILJÓAGRUNNURIN, sum hevur latið pening til mong endamáli, t.d. bergholnir í Norðoyum og bergholnir til Sandvikar.

Vit kundu hildið áfram, men skulu aftrat bert nevna, at eisini undir hesum landsstýrinum er stórmál fram má, hekkad prisviðbót til útróðramenn í Grønlandi og tey nógvu skipakeypini og burtur-tøkuna av kursturnum.

Pól A. Andreassen og undirritaði

Tað sveið so svárt, tað sum Pól Adrian legði mær í munni ella penn í útvarpinum týskvöldið, har hann sigur meg, antin at skula hava sagt ella skrivað: Men jeg gør, som mine kammerater vil. Hetta sveið so svárt, tí eg havi hvorki sagt ella skrivað hatta. Allir menn, sum kenna meg, vita, at hanna hóskar ikki til mitt lyndi. Tá ið eg havi atkvøtt saman við javnaðarmonnum í fólkatínginum, so er tað ikki tí, at eg eri tað undirbrotliga neyðaradyri, tað ósjálvstøðiga træla-vætti, sum Pól Adrian har vil gera meg til. Nei, eg havi aðra staðir sagt, hvi eg havi tikið ta støðuna, og alt hetta veit Pól Adrian gott. Eg havi valt at vera í javnaðarbólkinum, tí eg á floksfundi javnaðarmanna í fólkatínginum havi høvið til at hoyra allar lógir frágreiddar, sum verða lagdar fram, bæði teir sum skulu galda í Føroyum, og eisini teir, sum ikki skulu galda í Føroyum. Poul Petersen, lögtingsmaður, segði einaferð við meg, at eftir hansara tykki ráddi tað ikki minst um at vera vinnur yvir fyri teimum lógum, sum ikki beinleiðis skuldu galda fyri Føroyar. Hetta kann ein best gera við at vera í einum donskum bóli.

Eg havi eisini valt at vera limur í javnaðarbólkinum á fólkatíngi, so so sleppi eg ikki bert at vera limur av teimum lógarnevndum, sum viðgera teir føroysku lógirnar, men eg verði eisini orðførari javnaðarmanna í øllum føroyskum lógum. Eins og øll vita, so verða lógirnar ikki gjørdar í fólkatínginum, men teir verða gjørdar í eini 17 manna nevnd. Her hevur fólkaflokkurin stillað seg uttanfyri alt lógararbeiði. Honum hevur eins og grønlandingum staðið í bði at gerast limur av føroysku lógarnevndum, og so skuldi ein javnaðarmaður takast úr nevndum, men fólkaflokkurin tók ikki av, tá at ongur treytir fylgdi við um, at teir skuldu atkvøða saman við javnaðarmonnum. Grønlandingar hava tikið av, og teir eru sostatt altíð umboðaðir í teimum nevndum, sum viðgera grønlandskar lógir.

Eg havi valt at vera limur av javnaðarbólkinum, tí tað er eyðsæð, at tá ið eg hjálpi teimum við áhugamálum teirra, so hjálpa teir mær við áhugamálum mínum. Soleiðis er nú einaferð lívins gongd, og hetta veit Pól Adrian eisini.

Tað sveið so svárt, at tað just var Pól Adrian, sum legði mær